

ELŐFIZETÉS.

HRLYBEN ES VIDÉKEN

Egy évre ... 45 kor
Fél évre ... 24 kor.
Egy negyed évre 12 kor.
Egy órára ... 4 kor.

Nyilttérli közlemények
mencállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI LAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
újságok palotájában.

TELEFON-SZÁM: 307.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

Közelet főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1918.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Szerda, augusztus 14.

Mial lapunk főbb közleményei:

A bor-manőver.
Megtörik a németek az entente offenzívát.
Rendőrség az árúzsora letörésére.
Vádak egy főszolgabíró ellen.
Milliószircsempészes öngyilkossággal.
Aradon nyaraló gyermekek a királyhoz.
Csalás a temesvári polgármester nevével.
Véget ért hajsza.
Aradi szélhámós ügyes trükkje.
Aradi problémák.
Szurmay szózata a tartalékos tisztiekhez.
Kavarodás az árvaház körül.
Virág és Bibó sertésel.
Sikeres rajtaütések a tiroli fronton.
Károly király a német főhadiszálláson.

A bor-manőver.

A borárak leszorítására jól szervezett manőverekkel dolgoztak azok, akiknek nagy érdekük, hogy a szüret közeledtével minél alacsonyabb árak mellett kezdhesseék hozzá az új borok összevásárlásához.

A jól sikerült szilvatermést sietve felhasználták a vészhirek terjesztésére, noha arra is gondolhattak volna a derék urak, hogy a szilva aszalva és préselve táplálkozásra szolgál és a mai élelmiszerhiány idején fontos élelmészeti cikk. Azután következett a mese a „németországi bojkottról”. A borárak leszorításában dolgozó sajtóorgániumok nap-nap után vészhiroket hoztak fekete mája németekről, akik nem tudnak bele nyugodni a monarchia „valutajavításába”.

A németek — így olvassuk — megtudván a magyar borpiac szándékát, egyszerűen elhatározták, hogy bojkottálják a magyar bort. „Illetékes helyekre” hivatkoznak, ahol úgy informáltak a borspekulánsok lapjait, hogy Németország nem hajlandó a túl magas árakat fizetni, egyrészt mert nem kívánja a valutajavítási célzatot elfogadni, másrészt mert a túl magas áron vásárolt borral maga sem tud üzletet csinálni. A németeknek ez a szándéka — fejtegeti tovább a tendenciózus sajtó — érthető eredménnyel járt, mert márcól-holnapra 3—400 koronával zuhantak alá a borárak.

Tagadhatatlan, hogy a borspekulánsok manővere jelentékeny sikert mutat fel. Borok iránt megcsappant a kereslet és sokan vannak, akik a már lefoglalt borokat nem merik átvenni.

Ezeknek a kritikus napoknak egyik jellemző epizódja az alábbi történet, mely a napokban játszódott le egy aradi borkereskedő és egy felvidéki borspekuláns között. Ez utóbbi közel ezer hektoliter bort vásárolt az aradi kereskedőtől igen magas áron és adott foglalóul 100.000 koronát azzal, hogy a bor elszállításáról két héten belül gondoskodik. Multak a napok, eltelt a kikötött határidő is, de a felvidéki nem jelentkezett a borért. Végre is elunta a várást az aradi kereskedő és levelet írt neki

— Uram — volt nagyjában a levél tartalma — miért nem jön a borért?

— Milyen borért? — kérdezte válaszában a felvidéki.

— Amit tőlem vásárolt s amire 100.000 korona foglalót adott. Irta újabb levelében a kereskedő:

— Én? — fejezte be a korrespondenciát a felvidéki. — Uraságod téved, én önt soha életemben nem láttam.

Egyszóval a vásárló letagadta a vételt, leta-

gatta az előlegül adott 100.000 koronát, mert ha magára vállalja a vételt, árdifferenciában még kétfelvételt kellett volna fizetnie.

Vannak tehát esetek, hogy a mesterségesen felidézett bormanőver egyik-másik spekulánsnak is megégeti a kezét, de ez egyáltalában nem aggasztja őket, mert az ily csekélyeségek bőségesen visszatérülnek. A fő náluk az, hogy amikor a termelőtől kell vásárolni: olcsó legyen, de amikor tőlük vásárol a fogyasztó, akkor drága legyen a bor.

Megtörik a németek az entente offenzívát.

(Meggyengült a francia támadás ereje.)

Berlin, augusztus 13. (Hivatalos.) A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér: Rupprecht trónörökös hadserege: Yperntől délkeletre kora reggel élénk tüzérségi harc volt. Az ellenséges támadások tüzünkben nem fejlődtek ki. Merriptől délre többször ismétlődő angol résztámadásokat visszautasítottunk. A Labasse csatorna mindkét oldalán, valamint a Carpe és az Avre között előtéri harcok voltak. Az Avre és az Ancre közötti harcvonalon a délelőtt nyugodtan telt el. Délután a Sommetől délre az ellenség a romai ut mindkét oldalán Fonqucomt—Villach és Bretonnéi támadott. Visszautasítottuk. Este az Annéns—Roy utól északra erős ellenséges támadásokat vertünk vissza. Napközben az Avre és az Oise között nagyobb harc folyt, néhol ujonnan harcbevett francia hadosztályokkal. A hajnali ködben nagyobb kötelékek támadtak szoroson az Avrétől északra, valamint Felleury és Ellincourtól északra levő terepen. Vonalaink előtt összehajlottak, egyes helyeken ellentámadásokkal visszavertük őket. Felleury és Couny között, Nansignitól nyugatra és délnyugatra az ellenség a késő esti órákig. Felleury előtt pedig őt izben kísérelte meg támadásait. A Matz lapályban gyengébb erők támadásba indultak. Visszavertük. Támadásaik sokszor már összpontosított tüzérségi tüzünkben megakadtak.

A német trónörökös hadserege: Fismestől északra és keletre helyi harci vállalkozások sikeresek voltak, amely alkalommal foglyokat szállítottunk be.

Tegnap 29 ellenséges repülőgépet löttünk le. Udet hadnagy 53-ik, Berthold, százados 43 és 44, Richthofen báró hadnagy 39 és 40, Könnnek hadnagy 29, Thom alörmmester 28, Laumann hadnagy 24, Bömek hadnagy 21, Dörr és May alörmmesterek 20-ik légi győzelmeiket aratták. Ludendorff. (A miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Berlinből jelentik: A Wolf-ügynökség jelenti este: Az Ancre és Avre között nyugodtan telt el a nap. Az Avre és Oise között az ellenség részlettámadásai meghiúsultak.

Zürichből jelentik: A Züricher Morgenzeitung írja, hogy a német hadvezetőség a rendelkezésére álló emberanyagot nagysze-

rien koncentráta, amit azáltal éri el, hogy több exponált frontszakaszt feladott és minden erejét a frontnak erősen veszélyeztetett részére egyesítette. Hindenburgnak az volt a terve, hogy lemond az offenzíváról és megelégszik azzal, hogy az ellenséges sereg támadásait felfogja. A német trónörökös hadseregeinek hadműveletei rendkívül ügyesek voltak, ami különösen a Vesle folyón való visszavonulásnál és a védelemnek a keleti parton való berendezésénél tünt ki.

Gentből jelentik: A Havas-ügynökség jelentése szerint a tegnapi napot a németek heves ellenállása jellemzi, amely meglassítja a győzelmes francia csapatok előnyomulását. A német tüzérség megerősödött, sokkal tevékenyebb és gondosabban lő. A németek szívósan ragaszkodnak a mult heti defenzívában elért állásaikhoz.

Berlinből jelentik: Az entente seregek 11-én a harci front mindkét szárnyán ismét nagy erőket vetettek harcba az áttörés kikényszerítésére. Reggel öt órakor a Sommetől északra levő területtől Lihorszkieig tüzérségi orkán tört ki, melyet erős támadások követtek. Ismét sűrű köd kedvezett az ellenségnek, bár az angolok semmiféle veszteségre nem voltak tekintettel.

Minden támadásukat kemény harcban visszavertük. Lihorszkienál ugyan átmenetileg az angolok sikert értek el, de a német ellentámadás ismét visszazorította őket az 1916. évi Somme-csatában teljesen elpusztított község romjaira. Tovább délre Haulesből kitört német ellentámadás az angolokat ismét kivetette Halluból, úgy, hogy rendetlenül Chillhybe hátráltak.

Az Amiens—Roye-uttól az Oiseig a franciák a sötétség beálltáig harcoltak, kiméretlenül mindig újabb és újabb erőket vetettek itt harcba, hogy bármilyen áron is Royeba törjenek át. Az erős harci rajoktól kísért rohamhullámok nyomán számos tábori üteg is jött, a német tüzérség és gyalogság kitünő tüzelésének együttműködése azonban a franciákat mindennél visszalátte. Számos halotton kívül nagyszámu összelövedezett tank fekszik a német vonalak előtt.

Rendőrség az áruzsora letörésére.

(Ankét az Aradi Közlöny által felvetett eszméről. — Elhalasztott döntés.)

Az Aradi Közlöny vetette fel azt az eszmét, hogy Aradon közéleti titkosrendőrséget kell szervezni az áruzsora és árdrágítás letörésére. Az eszmét tárgyalta a közéleti bizottság és az árvizsgáló-bizottság is, amelyek az eszmét örömmel üdvözölték. Lócs Rezső helyettes polgármester a kérdés megvitatására ma délutánra ankétet hívott össze a kulturpalotában. Az ankétben jelen voltak a közéleti bizottság, az árvizsgáló-bizottság, a rendőrség részéről Bittner Róbert főkapitány-helyettes, a kereskedelmi és iparkamara részéről Bolgár Lajos titkár, az ipartestület részéről Sótálvi György titkár.

(A kereskedők zaklatása.)

Lócs Rezső helyettes polgármester ismertette a közéleti titkos rendőrség létesítésének eszméjét. Szerinte úgy lehetne megoldani a kérdést, ha ezt a rendőrségi szervet önként jelentkező polgárokból alakítanák meg.

Először Bolgár Lajos szólalt fel és védelmébe vette a tisztességes kereskedelmet. Azt hiszi, hogy a közéleti titkos rendőrség zaklatná a kereskedőket és iparosokat, pedig ezek nem szolgálnak rá a zaklatásra. A hivatásos rendőrség fáradhatatlan buzgalommal dolgozik úgy a közéleti rendészet terén, mint az árdrágítók és áruhalmozók felderítésénél. Ezt ő elegendőnek tartja és ellenzi a közéleti titkosrendőrség létesítését.

(Nálunk semmi sem történt.)

Bittner Róbert főkapitány-helyettes örömmel üdvözli az eszmét, amely megvalósulás esetén lehetővé tenné, hogy az új szerv a hivatásos rendőrséggel együtt és párhuzamosan működjen. Green Nándor főkapitány már 1916. szeptemberében írásbeli előterjesztést tett a polgármesternek, hogy a 4207. számú miniszterelnöki rendelet értelmében e rendeletben lefektetett jog alapján rendelje el a közéleti cikkek árának kifüggesztését és ennek ellenőrzésére, a visszaélések kinyomozására, az árdrágítások és áruelhalmozások kiderítésére szervezzen a fogyasztási adóhivatal kebelében vagy attól függetlenül, de a szesz- és boritaladó-vizsgálók mintájára 8—10 tagból álló polgári testületet. Ebből az előterjesztésből semmi sem lett. 1917. júniusában az Országos Közéleti Hivatal akkori címke, báró Kürthy Lajos leiratot intézett a polgármesterhez, hogy a 4207. számú rendelet értelmében saját hatáskörében intézkedjen, rendelje el az árak kifüggesztését és szervezzen egy közéleti ellenőrző testületet. A polgármester a leiratot véleményezés végett leküldte a főkapitánynak, aki megismertette egy évvel ezelőtt tett előterjesztését. A polgármester csak az árak kifüggesztését rendelte el, de ezt nem hajtották végre, mert nem volt megfelelő ellenőrző testület. Amennyiben a tanácskozássra meghívottak szükségét látják a közéleti titkos rendőrség szervezésének, azt javasolja, hogy ezt a főkapitány régebbi előterjesztése alapján határozzák el.

(Miért nem áll a rendőrség hivatása magaslatán?)

Az árvizsgáló-bizottság legutóbbi ülésén, mondotta Bittner Róbert, azzal vádolták meg a rendőrséget, hogy nem áll hivatása magaslatán. Elmondja, hogy a rendőrség létszáma 65. Mindenki tudja, hogy ez a létszám

még békében sem elegendő a 70 ezer lakost számláló ipari és kereskedelmi városnak, hát még a háborúban. Mindenki tudja, hogy a rendőrség minőségileg is gyenge és kiképezetien. De azt már nem tudja mindenki, hogy egy rendőr napidija mindössze négy korona, míg egy utcapróé 7—8 korona. A rendőrtől természetesen többet követelnek, mint egy utcaprótól. A két kategóriát összehasonlítva, mindenki látni fogja, hogy a számban és minőségben megfogyatkozott, rosszul fizetett rendőrséggel mit lehet produkálni. A rendőrségre a háború alatt rengeteg teendő hárult, olyan ügyek is a rendőrség hatáskörébe kerültek, amelyekről békében még álmodni sem lehetett volna, hogy a rendőrség hatáskörébe valaha is kerüljenek. A rendkívüli háborús munkának csak egyik, bár nagyfontosságú tényezője a piac és közéleti rendészet. A rendőrség tevékenysége azonban nemcsak a piac ellenőrzésében merül ki, hanem el kell végeznie emellett a többi nem kevésbé fontos biztonsi, rendészeti, sőt közigazgatási szolgálatait is. E sok teendő ellenére, egy pénteki napon a Szabadság-téri, Ferenc téri, Tököl-téri piacon, a zsibvásáron, a Nagyvárad-utí piacon, a moteres állomáson és az állatvásártéren egyszerre 30 rendőr teljesít szolgálatot. Ebből 12—13 juthat csak a Szabadság-térre. Némelykor, amikor a piacokon ezrével hullámlik a nép, természetes dolog, hogy az a néhány rendőr elvész a tömegben. A naponta ki-rendelt 3 rendőrtisztviselőnek az összes piacokat kell ellenőrizniük.

(Szükség van a titkos rendőrségre.)

Végül kijelentette Bittner Róbert, hogy a főkapitánynak a piaci szolgálat ellátására vonatkozó régebbi rendelkezéseit nemrég felújította. A szolgálat pontos és lelkiismeretes ellátását a rendőrség minden tagjától szigorúan megköveteli és azt ellenőrzi. Reméli, hogy a rendőrség erejéhez mérten mindent el fog követni, ami a fogyasztóközönség érdekeinek megóvására szolgál. A rendőrség azonban, mint már kimutatta, számban és minőségben gyengülve, nem teljesítheti oly mértékben a közéleti terén az ellenőrzés munkáját, mint az ily nagy városban kívánatos. Éppen ezért örömmel üdvözli a közéleti titkos rendőrség létesítésének eszméjét, mert reméli, hogy így a város fontos szervezete nyer, amely az áruzsora, áruhalmozás és árdrágítás letörésében a megfogyatkozott rendőrségnek értékes és hathatós segítségét fog nyújtani.

Azt a megoldási módot, amelyet a helyettes polgármester javasol, hogy önként jelentkező polgárokból alakítsák meg az új szervet, nem tartja helyesnek, mert erről szomorú tapasztalatok tanuskodnak. A főispán kezdeményezésére egy évvel ezelőtt alakult ilyen ellenőrző testület. 40—50 hivatalnok, polgár és gyári munkás vállalkozott az ellenőrzés munkájára. A testület azonban alig működött, visszaélések is történtek és végül a testület működése meg is szűnt.

(Elhalasztják a döntést.)

Lócs Rezső helyettes polgármester elmondja, hogy az árvizsgáló-bizottság legutóbbi ülésén tényleg elhangzott az a kijelentés, hogy a rendőrség nem áll hivatása magaslatán, de kijelentették azt is, hogy éppen azért,

mert a felhozott indokok alapján a megfogyatkozott rendőrség az áruzsorának és ártulépésnek sokféle megnyilvánulásával szemben, egyedül nem is képes kielégítő módon megküzdeni.

Bolgár Lajos tapasztalatból tudja, hogy a rendőrség nemcsak a piacon, hanem a kereskedésekben is erélyesen dolgozik, sőt néha a kereskedéseket úgy ellenőrzi, hogy az már zaklatásszámba is megy. Ő nem ellenzi elvben a közéleti titkos rendőrség szervezését, csupán azt kéri, hogy ennek a testületnek a működése kizárólag a piacra szorítkozzék.

Végül Lócs Rezső berekesztette a vitát azzal, hogy a nagyfontosságú kérdés további megvitatására az érdekelteket legközelebb újabb ankétre hívják össze.

Aradi szélhámos ügyes trükkje.

(Az „Izenet hordó” drága pénzért.)

Az utóbbi napokban több feljelentést kapott a budapesti államrendőrség Morocza István fogtechnikus, állítólagos aradi lakos ellen, aki ravasz és igen eredeti módon csalt ki kisebb-nagyobb összegeket budapesti családoktól.

A feljelentések szerint a megcsalt családok valamennyien egy majdnem azonos szövegű levelezőlapot kaptak a leleményes embertől, amely így hangzik:

— Tisztelt Uram! Most jöttem haza orosz hadifogságból, ahol együtt voltam kedves fiával, akit május elsején láttam utoljára. Üzenetet is hoztam tőle önnek, de kezelim bánásága következtében írni nem tudok, úgy, hogy ezt a szöveget is diktáltam, amennyiben tehát előszóval értekezni óhajtaná velem, kérem, küldje el címemre a szükséges utiköltséget és én felkeresem önt budapesti otthonában.

A szülők, akik az oroszországi zavaros viszonyok miatt már hosszú hónapok óta nem kaptak hírt hadifogságban sínylődő gyermeküktől, természetesen örömmel ragadták meg az alkalmat, hogy szemtanútól hallhassanak valamit messze idegenbe szakadt fiaikról és beugrottak az ügyesen elkészített kelepcebé. Az egyik száz, a másik ötven koronát tett utra, általában mindnyájan elküldötték egy többé-kevésbé tekintélyes összeget és azután türelmetlenül várták a kedves idegen érkezését. Azonban hiába vártak, mert sem a hírnök nem jelentkezett, sem az elküldött pénzt nem kapták vissza, úgy, hogy végre is arra a feltevésre jutottak, hogy szélhámos hálóba kerültek és ezért siettek megtenni a feljelentést a rendőrségen, ahol azonnal meg is állapították, hogy csalás van a dologban.

A fővárosi rendőrségen ugyanis nem okoztak nagyobb meglepetést a feljelentések, mert már sok hasonló esettel foglalkoztak. A gyermekük iránti szeretetükben könnyen hívő emberek egész sorát csapták így be leleményes egvének, mindég meglehetősen nagy eredménnyel.

Ebben az ügyben egyedüli új momentum az volt, hogy a Morocza név alatt működő szélhámos nemcsak Aradról küldött el néhány levelezőlapot, hanem azonkívül Szegedről, Temesvárról és Dévárról is keresett érintkezést, mindig csak budapesti családokkal, aminek magyarázata abban rejlik, hogy ezt az utat vélte a legalkalmasabbnak nagyobb összegek kicsalására.

A budapesti rendőrségen összeállították, hogy a feljelentők milyen összegeket küldöttek el a levelezőlap felhívásának hatása alatt és így megállapították, hogy a kedves üzeneteket hozó idegen több ezer koronát szedett össze sikerült trükkjével. Valószínűnek látszik, hogy a csalást, egy az orosz fogságból visszatért katonára követhette el, aki ismeretséget kötött Oroszországban néhány budapesti fiával, tudta, hogy már egy év is eltelt, amióta ezek nem kaptak hírt hozzátartozóiktól és most hazatérve becsapta volt fogolytársai szüleit.

Kérdést intéztünk ezzel az esettel kapcsolatban Beretz Ferenc rendőrkapitányhoz, a bün-

igyi osztály vezetőjéhez, aki kijelentette, hogy a budapesti államrendőrséget semmiféle megkeresést nem kapott az aradi rendőrség erre az ügyre vonatkozólag.

Ezután magunk is utána járunk a dolognak és megtudtuk, hogy egy Morocza István nevű egyén tényleg lakott néhány napon át Aradon, a Kálvin János utcában, ahova többször kapott pénzt is, azonban a bejelentő hivatalban senki sem volt nyilvántartva ilyen név alatt.

Vadak egy főszolgabíró ellen.

(Letartóztatták, de a kir. tábla szabadlábra helyezte.)

Uriasan öltözött foglyot kísérték a minap a csendőrök a győri törvényszék vizsgálóbírája elé. Csakhamar kitudódott, hogy az uri rab Nagy Károly dr., a nezsideri járás főszolgabírája, akit gyanús pénzmanipulációkért letartóztattak. Az volt a vád ellene, hogy a hozzá befolyt pénzbüntetésekkel, közel száz ezer korona értékben nem számolt el s nem is tudja a tekintélyes összeget előadni.

Nagy főszolgabíró tulajdonképp Szombathely város főkapitánya, Fodor Károly dr. tartóztatta le, aki az ügyben, mint kiküldött vizsgálóbiztos járt el. A törvényszéken se tudott a főszolgabíró elfogadható védekezéssel élni, mindenre csak egy szava volt:

— Semmiről sem tudok, megbíztam a mellettem működő szolgabíróban s legfeljebb csak rendtelenségről lehet szó.

A vizsgálóbíró nem érthette be onyivel s úgy ő, mint másnap a törvényszék vádpancáza is, Nagy Károly dr. főszolgabíró vizsgálati fogságban tartását rendelte el. A határozatok ellen a főszolgabíró védője Lázár Ernő dr. budapesti ügyvéd útján felfolyamodást jelentett be, amellyel tegnap foglalkozott a győri kir. tábla. A tárgyaláson érdekes fordulat történt az ügyben. Nevezetesen, Lázár dr. védő egy közjegyzői okiratot mutatott fel, amelyben a nezsideri postahivatal vezetője kijelenti, hogy a hiányzó pénzek dolgában kész vallomást tenni.

Vallja pedig a postamester a vele közjegyző előtt fölvevett írásban azt, hogy az utolsó időkben ügyfelektől kisebb-nagyobb összegek — többnyire büntetéspénzek — érkeztek a postahivatalhoz, de azokért ott senkisémit nem kért. Ezért a postamester a pénzeket beküldte a postakincstárnak, illetve a postaigazgatóságnak.

A vallomás alapján a kir. tábla Nagy Károly dr. főszolgabíró tüzét szabadlábra helyezte, mivel azonban még nem áll egész tisztán az ügy, a vizsgálatot tovább folytatják elene.

Sikeres rajtaütéseink a tiroli fronton.

Budapest, augusztus 13. (Hivatalos.) A főhadiszállás jelenti:

Olasz harcér: A tiroli hegyi arcvonalon a 37-ik lövészezred rohamjárőrei sikerült rajtaütést intéztek a Monte-Cornon levő ellenséges állások ellen és az ellenségnek súlyos veszteségeket okoztak. A Feltre környéke ellen irányuló ellenséges repülőgéptámadások az olasz polgári lakosság körében számos áldozatot követelnek.

Az albániai harcér: nem történt lényegesebb esemény. A vezérkar főnöke. (A miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Virág és Bibó sertései.

(Háborus tanköltemény naiv aradiak részére.)

Néhaj Szilágyi Dezső mondotta, hogy nincs és nem is lesz a világon olyan törvényhozó, aki az emberi raffineria elé törvénnyel tudna gátat állítani.

— Örülni kell, ha a törvény párhuzamosan halad az emberi ravaszsággal és ezzel egyidőben ér célhoz.

Bizony örülni kell, mint azt annak a nagy üzletli ajánlatnak a története bizonyítja, amely ma Aradon játszódott le.

Egy nagyobb aradi vállalatnál, amely több ezer munkással dolgozik és azok fizetéseség el-látásáról elismerésremélően gondoskodik, megjelent ma a *Virág és Bibó* budapesti sertéskereskedő és hízaló-cég megbízottja, egy igen disztíngvált urienber, aki igen rövid bevezetés után Aradra utazásának célját így adta elő:

— Azért jöttem önökhöz, — mondta, hogy cégem nevében ajánlatot tegyek hatszáz sertés hizalására. A sertéseket mi vásároljuk, mi állítjuk be és önöknek teljesen kihívva átadjuk.

Az az ur, aki a cég küldöttjét fogadta, ránézett a naptárra és szomorodott szívvvel jelentette ki a következőket:

— Sajnos, hogy ilyen tréfákat tetszik velünk jó vidékiekkel üzni. Hisz ma augusztus 13-ika van és augusztus elseje óta a földművelésügyi miniszteri rendelet értelmében nem köthetők már hizalási szerződések. Remélhetőleg önöknek is szól ez a rendelet.

Önök fölételezen igaza van uram. Csakugyan megtiltotta a miniszter az ilyen szerződések megkötését, mert nagy visszaéléseknek jött a nyomára. Azonban ez csak magánszemélyeknek tilos. Mi! Az egészen más! Mi a Sertésforgalmi

Kavarodás az árvaház körül!

(A tanács az élelmezés vállalatba adása mellett.)

A városi árvaház élelmezésének kérdése a holnapi közgyűlésen bizonyára hosszú és szenvedélyes vitát fog provokálni. Az árvaház felügyelő bizottsága tegnapi ülésén az élelmezésnek házi kezelésben való eszközzése mellett foglalt állást, az előkészítő tanácsülés azonban ma délelőtt azt a javaslatot fogadta el és terjeszti a közgyűlés elé, hogy az élelmezés vállalatba adassék.

A mai tanácsülésen Kovács Vince kulturtanácsnok szólalt fel. Ő a maga részéről a házi kezelésnek híve ugyan, de a mai nehéz élelmezési viszonyokat erre nem tartja alkalmasnak. A háborus viszonyok megszüntével ő lesz az első, aki a legnyomatékosabban fogja javasolni az élelmezésnek házi kezelésbe való adását. Nem fogadhatja el a házi kezelést azért sem, mert az árvaház igazgatójának kétszeres éberséggel és odaadó munkával kell a gyermekek tanulmányait és magaviseletét ellenőrizni, mert az köztudomásu, hogy a háboru alatt az iluság nemcsak az iskolában, hanem azon kívül is csaknem a züllés lejtőjére került. Ha vállalatba adja a város az élelmezést, akkor az igazgató csakis az ellenőrzés munkáját köteles teljesíteni és minden egyéb idejét a gyermekek testi és lelki ápolására fordíthatja.

Szükséges ez azért is, mert 1919. január 1-től az árvák létszámát 25-ről 50-re fogják fel-emelni, ami természetesen az igazgató teendőit is meg fogja növelni. A házi kezeléssel súlyos terheket vállalna magára a város, mert a legnagyobb küzdelemmel és a legnagyobb anyagi áldozatok árán lehet csak bizonyos élelmiszereket beszerezni. Köztudomásu dolog azonban, hogy egy magánvállalkozó az élelmiszerek beszerzésében könnyebben, nagyobb utánjárással járhat el, mint akár az árvaház igazgató, akár a tanács. Hangsúlyozza, hogy kizárólag a jelenlegi nehéz viszonyokra való tekintettel javasolja az élelmezésnek vállalatba adását.

Angel István dr. főjegyző elfogadja a kulturtanácsnok érvelését, de annak kimondását is kéri, hogy a háboru után, amikor az élelmezési viszonyok megjavulnak, az élelmezést a város azonnal házi kezelésbe veszi. A tanács egyhangulag elfogadta Kovács Vince álláspontját és

Vállalatnak vagyunk az albizományosai — tessék jól megérteni és huszonnégy óra alatt megvan a hizalási engedélyünk először azért, mert az július 24-éről fog szólni, másodsor azért — mert meglesz. A többi a mi dolgunk. Hogy ez mennyire nem üres beszéd, azt semmi sem bizonyítja jobban, minthogy tegnapelőtt Miskolc várossal kötöttünk hizalási szerződést kétezer darab sertésre és ma már jóvá is van hagyva.

— És melyek a feltételek? — kérdezte az aradi vállalat alkalmazottja.

— Nagyszerűek, egyszerűen elragadóak, hogy ne mondjam, direkt csábítóak. Tessék elképzelni. Az urak fizetnek a sovány sertésekért — jól megértve — a sovány ysertésekért 362 korona 50 fillért. Ezt lefizetik, mikor beallítjuk a szép állatoeskákat a hizaladába. Mire a mi bőven osztott kosztunkban felhíznak, megdömbölyödnek, nyomnak páronként 280—300 kilogrammot. Ekkor mi bruttó súlyban átadjuk önöknek a sertéseket az akkori maximális árcért.

— Természetesen betudva a sovány sertésekért fizetett 362 koronát — kérdezte naivul, de nem ravaszon az aradi ur.

— Azt már nem — felelte a sertéshizláló ur. Mi maximális áron nem tudunk sovány sertéseket vásárolni, tehát valahol rekompenzálni kell magunkat.

Az ajánlatot a vállalat nem fogadta el. Így elesett a Virág és Bibó cég körülbelül kétszáz ezer korona hasznától. De a naiv aradi vállalatnak sem lesznek sertései, nem lesz zsírja, mert Magyarországon ma egyenes uton zsírhoz jutni abszolúte lehetetlen. A zsír a háboru történetében egyik legklasszikusabb fejezetet alkotja.

Ilven irányban tesz javaslatot a holnapi közgyűlés elé. Pártoló javaslattal kerül a közgyűlés elé az az indítvány, hogy az árvák számát felelősséjük, hogy a személyzet szaporítására névvel másítassék a felügyelő-bizottság s hogy az árvaháznak a tanács 6—8 holdnyi földet adjon konyhakertészet céljaira.

MŰVÉSZET.

* Az új színház-alap. Szendrői Mihály színházigazgató tudvalevőleg arra kérte a várost, engedje meg, hogy a színházi helyvárakat fel-mel-hesse. A színházi bizottság helyeselte a helyvára fel-emelését. Ugyanezt tette ma az előkészítő tanácsülés is. A tanács azzal terjeszti a kérelmet a közgyűlés elé, hogy a helyvára fel-emeléséből befolyó színházi jegyadó többtét teljes összegeben a színház tatarozására fordíttassék, ami 120 ezer koronát tesz ki. Aztán pedig a többlet jövedelem fele a színház jókárban tartására, másik fele pedig a létesítendő új színház alapjához csatoltassék.

* A „33-as Ujság“ 10.000 példányban fog megjelenni s gazdag tartalmával valóban szinte pártját ritkítja a hasonló zsánerű, alkalmi lapok között. Ami egyenesen szenzációssá teszi ennek az ujságnak a megjelenését, az egy rendkívüli becsü gyűjteménye az emléksoroknak, a melyeket a közéletnek, irodalomnak és művészetnek magyarországi és külföldi nagyságai az ünnepek alkalmával küldöttek a 33. gyalogezrednek. Tartalmazni fog ezenkívül az ujság minden tudnivalót, ami a „33-as napokra“ vonatkozik s a közönség számára tájékoztatóstul szolgál.

* A Modern Kabaré és a Tánc kaszinó előadásai. Holnap szerdán utoljára mutatja be a Modern Kabaré mostani fehérműsorát. Csütörtökön Vágó Géza bucsuelőadását tartja, melyen egyetlen egyszer adja elő utolsó teljesen új műsorát. Ugyanezen az estén bucsuzik Halász Ilonka is, aki a színháziakadémián tovább folytatja előadásait. Pénteken teljesen új műsor kerül előadásra és ezen az estén a pikáns est elmarad. A Tánckaszinó műsora is csak néhány napig látható.

Milliók zsircsempészés öngyilkossággal.

(Százazrekkel megvesztegetett köztisztviselők és vasutasok.)

Szenzációs részletekben bővelkedő zsircsempészési ügyben kezdődött meg ma a zágrábi törvényszéken a bűnvádi főtárgyalás.

Ez év februárjában Macker zágrábi milliós az osztrák Staatsbahn alkalmazottainak jóléti bizottságával két vagon disznózsir szállítására kötött szerződést. Kilónként 50 koronás árban állapodtak meg, mivel a zsirt Magyarországba kellett kicsempészni és ez igen sok veszéllyel jár. A szükséges zsir összevásárlása után Macker elhatározta, hogy az egész mennyiséget egyszerre fogja utnak indítani és pedig Károlyvárosban és Bubnyarcin át, amely a Mettli—Rudolfwerki vonalhoz tartozik. Évégből pedig érintkezésbe lépett Fisch Vilmos bubnyarci állomásfőnökkel, kinek százezer koronát ígért arra az esetre, ha a küldeményt akadálytalanul átengedi. Fischt megszédítette a felajánlott óriási összeg és az ajánlatot elfogadta.

A zágrábi rendőrség neszt vette a nagy csempészésnek és minthogy az egymillió értékű zsir lefoglalása esetén 5 százalékos jutalék illetéke volna meg a rendőrséget, érintkezésbe lépett Gillárdy károlyvárosi máv. tisztviselővel, akit arra kért, figyelje meg a Károlyvárosban átmenő küldeményeket és ha sikerül visszatartania a zsirszállítványt, tízezer korona jutalmat kap. Erről írásbeli elismervényt is adtak Gillárdynak. Gillárdy az elismervénnyel egyenesen Mackerhez ment, aki azt szétlőtte és azonnal harminzezer koronát adott Gillárdynak. Gillárdy megfigyelése ezután természetesen negatív eredménnyel járt.

A küldemény akadálytalanul átment Károlyvárosban, de a bubnyarci előtti Osaj állomáson a vonatvezető elmondotta Hoppe állomáselőjárónak, hogy a vonaton néhány gyanús vaggont akarnak Ausztriába csempészni. Az állomási előjáró lekaposoltatta a kocsiakat és a vonat ezek nélkül indult tovább. Miután meggyőződött arról, hogy a vagonokban zsir van és bejelentette az osaji községi jegyzőnek, aki a horvát kormány nevében lefoglalta a zsirt. Azonban még mielőtt a felettes hatóságnak jelentést tehetett volna, Macker egy embere, aki, úgy látszik, folyton szemmel kísérte a küldeményt, megjelent a jegyzőnél és Hoppe állomási előjárónál és minthogy a fenyegető lefoglalás miatt az áru egész értéke kockán forogott, százezer—százezer koronát ígért mindkettőnek, ha a vagonokat átengedik Bubnyarci állomásra. Mindkét köztisztviselő belement ebbe az ajánlatba és a szállítványt végleg eljuttott Bubnyarciba.

Ott az állomásfőnök külön mozdonyral, 60 kilométeres sebességgel átvitte a vagonokat Hőfling állomásra, ahol azokat minden átadás nélkül szabadjárára eresztette. Ott már várta a küldeményt az osztrák vasutasok egy megbízottja. A mozdony olyan gyorsan futott, hogy husz percen belül visszatérhetett Bubnyarci állomásra. Ezért az éjjeli kirándulásért a vádirat szerint a mozdonyvezető huszezer koronát kapott.

Alig volt Ausztriában a zsir, Macker, aki sajnálta elvesztett százazreket, elment Osajba és Bubnyarciba és revolverrel a kezében kényszerítette az általa megvesztegetett hivatalnokokat, hogy a vesztegetési pénzt neki visszadják, különben feljelenti őket. Fisch állomásfőnök és az osaji jegyző vissza is adták a százezer—százezer koronát, de Hoppe tagadta, hogy valakitől egy fillért is kapott volna.

na. Besugás folytán az egész ügy kiderült. Fisch állomásfőnök fölbőlte magát és meghalt.

A horvát országos kormány és a máv. minden lehető megtett arra nézve, hogy a zsirszállítványt visszakapja, de az Ausztriába átment zsirt nem lehetett visszaszerezni.

Az ügy szereplőit letartóztatták és ma kezdődött meg a nagy bűnügy tárgyalása.

Szurmay szózata a tartalékos tisztetekhez.

— A honvédelmi miniszter rendelete a király születése napjára. —

Szurmay Sándor báró honvédelmi miniszter rendeletet adott ki, melyben a nem tényleges állományu m. kir. honvéd és népielkötiszteteket és tisztviselőket egyesülésre hívja fel. A rendelet, amelyet Üfelsége születése napján valamennyi tisztnek és tisztviselőnek kihirdetnek, a következő:

Világok négy éve tartó ádáz harcában hivatásos katona bajtársaitokkal összeiorva osztoztatok a háboru minden örömeiben és veszedelmében ti, nem tényleges állományu tisztjeink.

Bátran, onzetlen lemondással és minden áldozatra készen dacoltatok a háborus élet viszontagságaival.

A hadsereg és haditengerészet büszkén tekint reátok, akiknek soha el nem évülő hőstetteiért mély halálával adózik hazánk.

Vér és vas elválaszthatatlan köteléket teremtett köztetek és tényleges bajtársaitok között. Közös sorsunk volt az élet és halál. Ez egybeforrasztott bennünket.

Ti is, nem tényleges lelkészek és hivatalnokok, éppen úgy méltóan megállhatok helyeteket a világháboru eseményeinek áradatában. Ugyanolyan kötelességérzettel áthatva, lankadatlan munkakedvvel, akárhányszor ellenséges tűzben, teljes erővel és legjobb tudással szolgáltatok a haza nagy és szent ügyét. Testetek és lelketek minden szála egybeolvadt a katonasággal.

Ti mindnyájan, a fegyverben álló nép vezetői és oktatói, óvjátok meg a fegyveres erőhöz való hozzátartozásnak ezt az érzését majd akkor is, ha hű kötelességteljesítés után visszatértek a békés hivatás körébe.

Tartsátok ébren magatokban és gyermekeitekben ezt az érzést, hogy a fegyveres hatalom kötelékében eltöltött nagy idők emlékeiből táplálkozó szellem megérlelje babérral koszorúzott tetteik gyümölcsét!

Hódolatteljesen szeretett legfelsőbb hadurunk születésének ünnepén intézem hozzátok az ünnepélyes felszólítást: egyesüljétek!

Az egyesülés erőt, a széthúzás és közömbösség gyöngeséget jelent. Tönrőtlljétek bajtársi egyesületekben, teremtsétek meg azt a kapcsolatot, amely az eljövendő békés időben is biztosítja a szoros érintkezést a hivatásos tisztikarral.

És hogy ezen felhívást mielőbb követhesse a tett, alább közlöm azon irányelveket, amelyek szerint ilyen egyesületek megalakítására vagy már élő egyesületek átalakítására az előmunkálatok haladéktalanul megkezdendők volnának.

A mindennapi élet kérdéseit, a pártoskodást és politikát mellőzve, magánérdeket és egyéni vágyakat háttérbe szorítva, egyesüljétek hű egyetértésben! Önként megalakuljatok!

klitandó egyleteitek legvenek a király iránti hűségnek és szeretetnek, a hazafias gondolkodásnak és lovagias érzésnek igaz otthona!

A nem tényleges tisztetek és tisztviselők egyesülése kétféle módon történhetik:

A csapattestek részéről: Az állományukba tartozó nem tényleges tisztetek és tisztviselők egyesülése útján.

A nem tényleges tisztetek és tisztviselők részéről: Lakhelyük szerint, helyi egyesületekbe való tömörüléssel.

A helyi egyesületek a területi beosztás alapján szövetségekbe volnának egyesítendőek.

Minden nem tényleges tisztet csapattestéhez hosszú éveken át kifejlődött bajtársias érzés fűz. E bajtársiaság a tényleges tisztikarra támaszkodó, önként megalakítandó egyesületben, mint ezred- (zászlóalj-, stb.) intézményben ápolható.

A csapattestenkénti egyesületek a hivatásos tisztikarral való benső összeköttetést csak azok számára teszik lehetővé, akik az illető csapattest állomáshelyéhez közel laknak. Ezért a csapattestenkénti egyesületeken kívül szükséges lesz a nagyobb városokban (helyőrségekben) az ott és azok környékén élő nem tényleges havidijasok számára helyi egyesületeket és szövetségeket alakítani.

Ezek a helyi egyesületek katonai területenként — Magyarországon honvéd kerületenként — fiókszövetségekbe és azonkívül a monarchia mindkét államának területén, (valamint Bosznia-Hercegovinában) egy-egy országos szövetségbe volnának egyesítendőek.

A szövetségek bármelyikébe való belépéshez csak az a feltétel szükséges, hogy az illető tiszt (tisztviselő) a fegyveres erő valamely részéhez tartozzék. Az állampolgárság nem jön figyelembe, — vagyis a monarchia védőjének Magyarországon élő tagjai a magyar, az Ausztriában élők az osztrák, a Bosznia-Hercegovinában tartózkodók az ottani szövetséghez csatlakozhatnak.

SPORT.

+ A katona-napok uszóversenye. Augusztus 17-én a strand-ünnepélyvel kapcsolatban a katonai uszóda és kulturpalota közötti részen uszóversenyt rendez a 33-as katona-napok rendezőse a következő versenyszámokkal: 100 m. uszás hölgyek részére, 200 méteres gyorsuszás hölgyek részére, 200 méteres gyorsuszás férfiak részére, 500 méteres távuszás és 1000 méteres bajnokság. A rendezőség kéri a versenyen résztvenni szándékozókat, hogy nevezéseiket augusztus 15-ig Kotsis Ferenc hadnagynál (Strand-fürdő) adják le. Nevezési díj nincs.

+ Athletikai viadalok és football mérkőzések a 18. és 19-iki katona-napokon. A katona-napok újból élénk életet visznek a Török Gábor-utcai sporttelepre. 18-án délután fél négy órakor a tisztetek atletikai viadala nyitja meg a nagy sportünnepélyt a következő versenyszámokkal: 100 m., 400 m., 1000 m. futás, magasugrás, távugrás, súlydobás, 120 y. gátfutás, kézi gránátvetés, gerelyvetés. Az atletikai verseny után Budapest honvédgyalogezred tisztai football csapata mérkőzik az ATE football csapatával. A félidőben nyújtó és korlátgyakorlatok. 19-én délután a legénység atletikai viadala után Szeg honvéd tisztikara mérkőzik a 33. tisztcsapatával. A legénység versenyszámai közül kiemelkedik a 12 km.-es távgyaloglás teljes felszereléssel.

+ Tennis-verseny a 20-iki katona-napokon. Napról-napra fokozódó érdeklődés nyilvánul meg a 20-ára hirdett tennisz versenyek iránt. Minthogy a rendezőségnek különös gondot fog adni a nevezők sorsolása és az előmérkőzések lejátszása ezuton is kéri a közönséget, hogy nevezéseiket a korcsolya egyesület pénztárána felkeltetve augusztus hó 15-én déli 12 óráig a rendezőségnek adják át.

HIREK

Elveszett negyezer korona.

(A mellényzsebben felejtett pénztárca.)

Ma megjelent az Aradi Közlöny szerkesztőségében egy díszingvált úri ember, akinek néhány szavas előadásából megállapítható, hogy ő a világ legteledekenyebb és legpechesebb embere.

— Sziveskedjék az Aradi Közlöny szerkesztősége a következő esetet és a hozzá fűződő kérelmet megírni és közzé tenni.

— Egy szerencsétlen, szegény cselédleány tegnap este a gazdája ruháját vitte el a szabóhoz, hogy kivasaltassa. — El indult a Batthyány-utcából, át haladt a Hajós-féle ház udvarán a főtérre és ment egészen addig a házig, ahol Schwartz Simon fia és társa cég üzlete van. Ebben a házban betért a szabóhoz és ott átadta a ruhát. Ma reggel a ruha tulajdonosa azt vette észre, hogy hiányzik a pénztárcaja, amelyben negyezer korona pénz volt. Arra emlékezett vissza, hogy a tárcát annak a mellénynek belső zsebébe tette, amelyet a cseléddel a szabóhoz küldött. Minthogy a tárcsa nem került meg, bizonyos, hogy a szegény, szerencsétlen cseléd elvesztette. Készt a mellény belső zsebéből, anélkül, hogy észrevette volna. Ez a tényállás.

— Akérelmem pedig az, hogy a becsületes megtaláló szolgáltatassa át a pénzt az Aradi Közlöny szerkesztőségének, ahol megfelelő jutalomban részesül.

— A király születés napja. IV. Károly király születése napján, augusztus 17-én délelőtti 10 órakor a minorita templomban misét tartanak, amelyre az aradi hivatalokat meghívta a plébáni hivatal.

— A főszámvevő nyugdíja. A törvényhatósági bizottság holnapi közgyűlésén fogja teljesíteni Kilyi János főszámvevő nyugdíjaztási kérelmét. A tanács azt javasolja a közgyűlésnek, hogy a főszámvevő nyugdíját évi 8800 koronában, lakbérért 1200 koronában állapítsa meg. Visy Ferenc volt városi főpénztáros özvegyének 2400 korona özvegyi ellátási díjat, Kövér Gábor volt városi kamarás özvegyének 1400 korona özvegyi ellátási díjat, Szlavkovics Péter volt gőzvasúti ellenőr özvegyének évi 600 korona kegydíjat javasol a tanács.

— Kötüntetés. A király Szatmáry Antal 2. honvédegyalozredbeli tartalékos hadnagyot a signum laudis-szal tüntette ki.

— Kinevezés. A földmivelésügyi miniszter Egry Gyula állatorvost a IX. fizetési osztályba nevezte ki.

— A király és egy magyar követségi titkár. Bécsből jelentik: Régi fejedelmi anekdoták emléke elevenedik fel előttünk annak a kedves esetnek a hallatára, amelynek a király és egy Bécsben élő magyar miniszteri tisztviselő voltak a szereplői. Hajdanában történtek olyan esetek, hogy egy uralkodó valamelyik kedves emberét magasabb rangú címmel illette, mint amilyen rangot betöltött, ezzel akarván neki tudtul adni előléptetésére vonatkozó királyi elhatározását. Nemrég történt, hogy dr. Marsovszky Jenő követségi titkár, aki a külügy miniszterium ugynevezett „kabinetirodájában” dolgozik, megjelent őfelsége előtt. Miután referátumát befejezte, a király a következő szavakkal búcsuzott el tőle:

— Köszönöm, követségi tanácsos ur!

Dr. Marsovszky nem tudta mire vélni, hogy ilyen címezzel szólítja meg őfelsége, aki tudvalevőleg igen pontosan van tájékozva mindegyik referensének állásáról. Láthatóan zavarba jött, amit őfelsége is észrevett, mire mosolyogva kérdezte, hogy mi baj van. Marsovszky dr. erre bocsánatot kért, hogy őfelségét kénytelen arról felvilágosítani, hogy ő nem tanácsos, hanem csak titkár.

— De nem, követségi tanácsos ur, mondotta erre a király. — Ön tényleg tanácsos és nem titkár.

Igy lett Marsovszky Jenőből soron kívül követségi tanácsos. A legfiatalabb tanácsos egyébként igen tehetséges, rendkívül képzett fiatal ember, aki mindenképpen megérdemli előmenetelét.

— Egy millió 300 ezer korona egy vidéki lapért. Bécsből jelentik: A napilapok háborus fellendülésének feltűnő példája a lapvásár, amelyet a napokban kötöttek meg Prágában. A tekintélyes Prager Tagblatt ugyanis megvett egy jelentéktelen vidéki lapot, az Olmützbener Meziříčské Műhírsche Tagblatt-ot, amelyért 1 millió 300 ezer koronát fizetett. Ugyanez a Prager Tagblatt nemrég megvásárolta az Ostrauer Morgenzeitung-ot is és miután a Prager Tagblatt az alideutsch német radikálisoknak a cseh országi főorgánuma, nem lehetetlen, hogy a terjeszkedése összefüggésben van a nagy német újságpropagandával, amely állítólag Magyarországra is ki szeretné terjeszteni érdeklődését.

— Megbűntetett románbarát orvos. Brassó vármegye közigazgatási bizottságának fegyelmi választmánya Mikos Zsigmond gróf főispán elnökele alatt megtartott ülésén dr. Sbarcea Tivadar hűfialusi járási orvost azon fegyelmi vétsége miatt, hogy a román betörés alkalmával nem menekült el, hanem Brassóban maradt egyhangú határozattal 1000 korona pénzbírságra ítélte.

— Fölemelt orvosi díjszabás. Az eszéki orvosok nem tartanak arra igényt, hogy őket önzetlen embereknek tartásák. Altruisztikus alapon ma még az orvosok se élhetnek meg és ezért hivatkozással a nagy drágaságra, augusztus 1-től minden orvosi rendelésért a beteg lakásán 15—20 koronát, éjjel pedig ennek kétszeresét számítják. Saját orvosi rendelésükben is csak 10 koronán felül adnak orvosi tanácsot. Ezen megállapodás alól csakis a tisztviselők alkotnak kivételt, akiknek a háború csakis gondot, de jövedelememelkedést nem hozott.

— Halálozás. Fájdalmas, súlyos csapás érte Molnár József világosi fakereskedőt, egyetlen fia Andor viruló ifjúsága 17-ik évében f. hó 17-én Budapesten a Pajor-szematóriumban néhány heti szenvedés után elhunyt. Nagyreményű, kiváló tulajdonságokkal bíró ifjú volt, ki júniusban sikeresen érettségizett az aradi felső kereskedelmi iskolában. Alig néhány hónapja követte a sírba forrón szeretett édes anyját, ki a múlt év decemberében halt meg.

— Megegyezés a villamos művel. Az aradi villamos mű tudvalevőleg visszamenőleg fel akarta emelni a villamos áram egységárát, a mit a város nem engedélyezett. Ebből per keletkezett, amely azonban egyezséggel végződött. Az egyezés szerint a villamos mű 1918. január 1-től június 30-ig a villamos áram egységárát 10 fillérre, július 1-től kezdve pedig 11 fillérre emeli fel mindaddig, amíg a lupényi kockaszén ára a 9 koronát túl nem haladja. A szén árának esetleges emelkedésével az áram ára is fokozatosan emelkedik s a különbözetet visszamenőleg fizetik. A tanács az egyezés elfogadását javasolja a holnapi közgyűlésnek.

— Hogy maximálják a zöldségféléket? A hivatalos lap mai száma közli a Zöldség- és Gyümölcsforgalmi Intézőbizottság hírdetményét, amelyben a közlelmezési miniszterium hozzájárulásával megállapítja a zöldségfélék és gyümölcsök maximális árát augusztus hó 14-től augusztus hó 29-ig. Ebből a hírdetmenyből néhány adatot kiragadunk annak illusztrálására, hogy az iróasztal mellett, minden gyakorlati tapasztalat nélkül miként maximálnak nálunk Magyarországon. Például az ecetbe való ugoroka kilóját a fogyasztónak való eladásnál 146 fillérben állapították meg. Az aradi piacon 60—80 fillérért lehet kapni az ugoroka kilóját. Afőzőtök kilóját 60 fillérben maximálták, amikor már nincs is szezonja s amikor az aradi piacon 20 fillérért árúsítják a termelők, csak hogy tulajdonuk rajta. Ugyanez áll a fajsárgadinnyére, a melynek maximális ára kilónként 1 korona 28 fillér, holott nálunk 1 koronáért kapható. — A nyári szilva kilóját a szezon végén 1 korona 18 fillérben állapították meg. Az aradi piacon a termelők örvendenek, ha 60—80 fillérért tudhatnak a termésükön. Most már látja a közönség, miként gondoskodnak róla az illetékes ténnyezők.

— Agyonlőtt szökött katonára. Budapestről jelentik: A cs. és kir. hadosztálybíróóság rögtönítélő bírósága augusztus 13-án tárgyalta Rül István szekerész katonára szökési ügyét. A vádlottat halálra ítélték és az ítéletet ugyanazon napon végre is hajtották.

— A lisztellátás bizonytalansága. Megtűnik, hogy Lócs Rezső helyettes polgármester felterjesztésben kérte a közlelmezési minisztert, utalja ki a városnak a kért 36 vagon lisztet, mert a kiutalt 30 vagon nem elegendő és arra kényszerűne a város, hogy a fejkvótát leszállítsa. Lócs Rezső egyúttal felterjesztést intézett Malatinszky Lajos közlelmezési kormánybiztoshoz, kérve, eszközölje ki, hogy az aradiak Aradmegye és a szomszédos törvényhatóságok területén is vásárolhassanak gabonát. Kifejtette a helyettes polgármester, hogyha ezt az engedélyt megkapja a város, akkor azok közül, akik a múlt évben maguk látták el magukat, most is elláthatják magukat és ebben az esetben a miniszter által kiutalt 30 vagon liszt elegendő lesz és nem kell a fejkvótát sem leszállítani. A városházán most érthető kíváncsisággal várják, hogy lesz-e kedvező eredménye a kormánybiztos intervenciójának.

— A fertőző beteget kórházba kell szállítani. Az egészségügyi bizottság a fertőző betegségek ellen való védekezését oly formában akarja tökéletesíteni, hogy beadványt intézett a tanácshoz. Ebben kéri a tanácsot, hozza javaslatba, hogy amikor a kezelő orvos szükségét látja annak, hogy a fertőző beteget a kórházba szállítsák, úgy a városi tisztifőorvos felhívására azonnal szállítsák a kórházba, a mennyiben azonban a tisztifőorvos felhívására nem engedelmesskednek, egy a rendőrség beavatkozásával a beteg karhatalommal távolítsák el a házból. A tanács pártolólágg terjeszti a javaslatot a közgyűlés elé.

— Honvédek és népfelkelők szabadságolása. Az igényjogosult honvéd és népfelkelő egyének szabadságolásánál az 1918. évben első sorban azok veendőek figyelembe, akik az alább felsorolt, az ellenségtől megszabadult területeken állandó lakosok; ezeknek a lehetőség szerint, illetve ha a szolgálati viszonyok megengedik, megfelelően hosszabb tartamu szabadság engedélyezhető. Ezen területekhez tartoznak: I. Magyarországon: Maramaros vármegyében a tiszavölgyi és vísi, Beszterecenaszód megyében az óradnai és jádi járások, Marostorda megyében a régeni felsőjárás, Csik, Udvarhely, Háromszék, Brassó és Fogaras vármegyék, Nagyküküllő megyében a kóhalmi és nagysinkli járások, Szeben megyében a nagyszebeni járás, Nagyszeben szabad királyi város Hunyad megyében a petrozsényi, pulyi és hátszegi járások és Krassó-Szörény megyében az orsovai járás. II. Ausztriában és pedig: I. Galiciában: az egész lembergi katonai parancsnokság területe, továbbá a przemysli katonai parancsnokság területén Eoinilád, Kalusz, Rosmatow, Kraszna bírósági járások. II. A tengerpart vidéken és Karintniában: a gráci katonai parancsnokság területén fekvő Sesano, Montfalcone, Gradiska, Görz, Tolmein kerületi parancsnokságok és Arnoldstein, Tawis, Herma-gor és Kötschnach bírósági járások, III. Tirolban az insbrucki katonai parancsnokság területén fekvő Sillian, Welsberg bírósági (sorozási) járások és Cortina d'Ampezzo Cavalese és Fiera di Primiero és Borgó kerületi parancsnokságok.

— Értesítés. Értesítem azokat, akik lisztel ellátva nincsenek és szükségletüket a beszerzési csoport utján óhajtják beszerezni, hogy a városi közlelmezési hivatal utján szerkesztett és Keppich papirkereskedésében kapható nyomtatvány adatainak pontos kitöltésével ebbeli szándékukat a városi közlelmezési hivatalnál legkésőbb f. hó 16-ig okvetlen jelentsék be. Ajánlatos a bejelentési ív felső részére színes írónnal ezt a feljegyzést tenni: „A beszerzési csoport tagja.” Akik a közlelmezési hivatal előző felhívására már a bejelentést megtették és abban nem kérték a csoport utján ellátásukat, jelenjenek meg a közlelmezési hivatal liszt osztályánál, kerestessék ki bejelentésüket és azon tüntessék fel azon szándékukat, hogy a lisztet a csoport utján óhajtják beszerezni. — Berzsény, az aradi közalkalmazottak beszerzési csoportjának elnöke.

— Nagy Endré egyetlen önálló művészetét a Kölcsey Egyesület rendezte augusztus 18-án este fél 9 órakor a kulturpalota nagyteremében. Jegyek Oláh Sándor könyvkereskedésében (Minorita palota) válthatók.

— **Kulturember** ma már nem tud ellenni könyvek nélkül. Milliós olvasótáborának tett szolgálatot a Pesti Hírlap, midőn Vilmos császár-ut 78. sz. alatti palotájában megszervezte a „Pesti Hírlap könyvosztályát“, hogy olvasói úgy a Légrádi Testvérek kiadványait, mint bármely más magyar könyvet a leggyorsabban és legolcsóbban megszerezhessék. Sőt ezenfelül könyvkereskedést nyitott a Pesti Hírlap a főváros legforgalmasabb helyén, Erzsébet-körut I. sz. alatt is.

— **„Intézzék el egymás közt a tolvajok.“** *Kassáról* jelentik: Az a nagyarányu razzia, a mely a galíciai árdragítók kiirtása céljából a felvidéken folyt, nem kimélhette meg teljesen a legitim kereskedőket sem, akik kellemetlen vexatráknak voltak kitéve. A kassai kereskedelmi és iparkamara legutóbbi ülésén hiteles adatok alapján szorgalmazta a kereskedőket ért sérelmekről. Régi sátorlajuhelyi és szerencsi kereskedőkre erőszakkal adót róttak ki, öreg kereskedőkkel a legbrutálisabban bántak, árucikkeiket, sőt hadikölcsönkötvényeiket is indokolás nélkül elvitték. Egy szerencsi kereskedőre 17.600 korona adót vetettek ki, amit azonnal behajtottak s amikor bebizonyította, hogy az eladott boron csak 7800 koronát keresett, a pénzügyi titkár azt válaszolta, hogy a kincstár az első elfogott tolvajon hajtja be az adót, a többi tolvajok intézzék el egymás között. A kassai kereskedelmi és iparkamara ma tartja közgyűlését, amelyen tiltakozást jelentenek be a kivételes eszközök jogtalan alkalmazása ellen, hasonló tiltakozásra szólítják fel az ország összes kamaráit és az illetékes minisztériumoktól sürgős felterjesztésben fogják kérni a zaklatások beszüntetését és a visszaélések megbüntetését.

— **Tizenkét holdas szőlő — 850 ezer korona.** A magyar föld hozadékai közül egyik sem ért el olyan karriert, mint inkább a bor. A bűzának az ára a háboru négy esztendője alatt bizserésére emelkedett, — a boré azonban huzsonötszörösére. Természetesen hasonló mértékben emelkedik a szőlő ára és a szőlőművelő napszamosok bére is. Hogy milyen konjunktúrális viszonyok vannak a borban, ime néhány kis példa. Tavaly egy *Binéth* nevű borkereskedő *Tokaj vidékén* megvett egy szőlőtelepet negyedmillió koronáért. A vételárra (a vétel szüret előtt két hónappal történt) ötvenczer koronát adott s az volt a kikötés, hogy a többi szüret után fizeti. Mikor leszüretelt s kiüzette a látralekos kétszáz ezer koronát, maradt *tízmillió koronája tiszta haszonként*. Egy másik borkereskedő vidéken egy mézárós vett *tizenöt hold* szőlőt szintén szüret előtt. Mikor a szüret hozamát értékesítette, a befolyt összegből kifizette a szőlő árát, maradt az idej műveltetésre tizenötezer koronája s még ötvenczer korona, mint tiszta, takaréka menő haszon. — eltekintve attól a hatvanezer koronától, melyért a szőlőt vette. *Gyöngyösön* — ez a borkonjunktúra legfőbb fészke — Székely Dózsa dr. ügyvédi irodájában most kötöttek egy adás-vételi szerződést háromszázötven magyar holdas birtokra, melyből százhusz hold szőlő. *Öt és tíz millió koronát adtak érte. Egy tizenkét holdas szőlő nyolcszázötven ezer koronáért kelt el.* — Ezen a vidéken szokásmondás, hogy minden második ember milliommossá lépett elő a kedvező borkonjunktúrák segítségével. Ha ennyire nem is valószínű a gazdagodásuk, annyi bizonyos, hogy *Gyöngyösön nincs szegény ember s a jólét ragyog a város fölött.* Ez lesz az egyedüli magyar város, mely dacára annak, hogy lakossága jóval alul marad a harmincezeren, belvárosi részében palotákkal, a paloták egész sorával fog dicsekedni, amint a tavaly leégett városban megindulhat az építkezés.

— **Egy szabadságos katona kikötötte a másztóháját.** *Ujvidékről* jelentik: Rákóczi Sándor bacsárdvári községi rendőr őrzetű huszonöt évi házasság után beleszeretett egy fiatal asszonnyal s ettől kezdve ütotte-verte a feleségét. A napokban érkezett haza szabadságra a mostoha fia, Kiss Ferenc, akinek az anyja elpanaszolta szomorú sorsát. A fiu erre katonamódra büntette meg a mostoha apját: *szabályszerűen kikötötte a kapufeljárásra s ppsztot állított mellette, hogy a kötelet senki meg ne oldhassa.* Négy óra hosszat csüngött a kapufeljárán, ahonnan eszméletlenül szedték le. A kegyetlen fiút letartóztatták.

— **Caproni az olaszok óriás repülőgépeiről.** *Zürichből* jelentik: Az olasz repülőknél Bécs fölött való megjelenése után különös érdeklődésre tarthat számot a híres olasz harci repülőgépek építőjének, Caproni mérnöknek a nyilatkozata, melyet Párisban az Echo de Paris tudósítója előtt tett. Azt mondotta, hogy a miként Nagy Sándor a falanxok használatának, Napoleon pedig nagy tüzérségi tömegek alkalmazásának, úgy az entente végül a bombázó repülőgépeknek fogja a győzelmet köszönhetni. A bombázás kevés számú repülőgépek segítségével nem sokat árt az ellenségnek, csakis nagy stíben keresztülvitt repülőmadásoknak van értékük, mert csak ezzel lehet katonai eredményeket elérni. Ha még soká tart a háboru, olyan repülőgépek lesznek az entente-nél, melyekre 5000 lóerős motorok lesznek szerelve. Az összes hajtóerő több motorra és több propellerre lesz elosztva, mint az orosz Sykorski-típusnál, amelyeknek négy 100 lóerős motorja van. Ezek tovább tudnak repülni az esetben is, ha akár két motor is elromlott. Nem olyan mozgékonyak ugyan, mint a kis harci gépek, de viszont a széltől és időjárástól inkább függetlenek és különösen hosszú légi utakra alkalmasak. Így pl. egy három motorral felszerelt Caproni, ha csak két motor működik is, 7000 láb magasságba tud emelkedni. Csakis ezek a gépek jönnek számításba a tervezett tengerentúli légi forgalom szempontjából is.

— **Házhért fizet a város a budapesti hadbavonulakért.** *Tisza István* gróf annak idején megígérte, hogy a hadbavonult lakók házbértartozásának bizonyos részét a kormány meg fogja téríteni a károsult háztulajdonosoknak. Ez a kijelentés most ismét aktuálissá vált, a mennyiben a Tisza-féle ígéretének teljesítésére Wekerle Sándor miniszterelnököt is felhívták. A gyakori kérelmezésnek eredménye is van, a mennyiben — mint fővárosi tudósítónk jelenti — Wekerle utasítást adott a háztulajdonosok Szövetségének, hogy a hadbavonultak házbértartozásait irassa össze. Illetékes helyen megígérték, hogy az összeírás után a házbértartozásokat rövid időn belül kifizetik. A tartozások összeírása megtörtént. Az összes háztulajdonosok egy-egy iven felsorolva benyújtották követelésüket, amelyek összegezése folyik. A követelés hatalmas milliókat fog kitenni, mert egy egy közepes lakószámmal rendelkező bérházban is 3—7000 korona között ingadozik az az összeg, amivel a hadbavonult lakók tartoznak. Értésülésünk szerint nemcsak egy kis percentjét fogják kifizetni ennek a követelésnek, mint ahogy Tisza tervezte: 33 százalékot, hanem állítólag sikerült a háztulajdonosok Szövetségének keresztülvinnie azt, hogy miután az egész nem fizetik ki, legkevesebb 60—70 százalék legyen a megtérítendő összeg. A kifizetés felvétele a számadatok teljes bemutatása után a legközelebbi jövőre várható.

— **Bratianu százötvenezer dugója.** *Bukarestből* jelentik: A *Gazetta Bucurestilor* egy leszerelt román tiszt érdekes levelét közli. A levél éles világításba helyezi *Bratianu* volt miniszterelnök jellemét s így szól:

— **Aromán csapatoknak Erdélybe való bevonulása** alkalmával több román tiszttel együtt a Brassó mellett levő Czelli sörgyárának az őrzetével bíztak meg. Néhány nappal utóbb megjelent *Bratianu* szőlőföldjének intőzője, valami *Dumitru* nevű ember és előadta, hogy százötvenezer dugó elvitelére van parancsa.

Ez roppantul jellemző a *Bratianu* testvérek hazai tevékenységére, — jegyzi meg a levélhez a román lap.

— **Egy százados fényes rehabilitása.** Bécsből jelentik: Rendkívül érdekes rehabilitási pert fejezett be a bécsi cs. és kir. hadosztálybíróóság *Zech Sándor* századost még a háboru előtt különböző dolgokért elítélték tíz hónapi börtönre és rangjának elvesztésére. A tíz hónapi börtön kitöltése után mint közönséges gyalogos ment *Zech Sándor* a frontra, ahol gyönyörűen viselte magát és megszerezte valamennyi legénységi kitüntetését, kezdve az arany vitézségi éremtől. *Zech* most ügyének újból való felvételét kérelmezte, mely kérsnek eleget is tettek és három napi tárgyalás után, melyen egész sereg taanút hallgattak ki, a többi között *Novak* altábornagyot is, nem bűnösnek mondták ki és teljesen rehabilitálták.

— **Hadsegélyző Cirkusz.** A különvonat kérésére végett a keddi megnyitót elmaradt. *Ma szerdán* este 8 órakor megnyitót díszelőadás. A keddi előadásra váltott jegyek csak *ma szerdán* érvényesek.

— **Adomány.** Klein Sári és Mariska Világosról 20 koronát küldöttek Molnár Andor ravatalára szánt koszorúmegváltása címén a vak katonák javára.

— **Az aradi kerületi munkásbiztosító pénztár** ezuton közli tagjaival, hogy a nőgyógyászati rendelés f. hó 15-től kezdve naponta d. u. 5—6 óra között a pénztár rendelőintézetében tartatik.

— **Könyvtárakat, hangjegyeket vesz Kerpel.**

Véget érő hajsza.

(Alaptalan vádak.)

A holnapi közgyűlésen előreláthatólag véglegesen befejezést fog nyerni a városi földek bérbeadása és hasznosítása körül felmerült vita, a mely már régóta húzódik és amely vizsgálatot is provokált a gazdasági ügyosztály ellen. Az ügy most abban a fázisban áll, hogy köteles lett volna-e a város a két évnél hosszabb időre kötött bérleteket felmondani vagy sem. Bár a miniszter úgy intézkedik egy generális rendeletében, hogy az ilyen bérleteket a város nem mondhatja fel, legföljebb a bérlet meghosszabbításának mellőzését kérheti, ezt sokan nem akarták akceptálni és a tisztii főügyész véleményére voltak kíváncsiak. *Dr. Jégesy Károly* tisztii főügyész a mai előkészítő tanácsülésen előterjesztette véleményét, a mely a következő:

— **A törvényhatósági bizottság** határozatában felteti kérdésre vonatkozólag jelentem, hogy mezőgazdaságilag művelt ingatlanok haszonbérletének meghosszabbítása tárgyában kelt miniszterelnöki rendelet azon intézkedésével szemben, hogy a két évnél hosszabb időre kötött haszonbérleti szerződések egy év tartamára meghosszabbítottatnak, a város részéről a meghosszabbítás mellőzésének kimondása iránt egy esetben sem lett a rendelet 4. szakaszában említett bizottsághoz kérelem előterjesztve, azonban mint meggyőződtem, oly haszonbérleti szerződéseknel, a melyekre a vonatkozó rendelet hatálya kiterjedt, a meghosszabbítás az illető haszonbérletk által megajánlott magasabb haszonbérék megállapítása mellett eszközöltetett. Ezen magasabb haszonbérék a régihez képest átlag 100 százalékos emelkedést jelentenek s a meghosszabbítás azon záradékkal történik, hogy a város közönsége a szerződésnek egy éven túli meghosszabbítását kizárja.

Ebből a véleményből az derül ki, hogy a gazdasági szék nem mondhatta fel a szerződéseket, hanem legföljebb csak a meghosszabbítás mellőzését kérhette volna a törvényszéktől. De erre sem volt szükség, mert a bértek maguk ajánlottak fel száz százalékkal magasabb bérösszeget, és így a várost nemcsak nem érte károsodás, hanem gyarapította jövedelmét és eleget tett a miniszteri rendelet ama intenciójának, hogy minden megművelhető föld meg is műveltessek.

A tanács a tisztii főügyész véleményét azzal terjeszti a közgyűlés elé, hogy most már végleg vegye le a napirendről a városi földek hasznosításának sok port felvert ügyét.

TANÜGY.

(—) **A tanítók háborus segélye.** Az aradi községi iskolák tantestülete arra kérte a törvényhatóságot, utaljon ki elélegként olyan háborus segélyt, amilyent az állami tanítók kapnak. Ezt a közgyűlés már elhatározta, de a miniszter jóváhagyása még nem érkezett meg. — Azért kéri a tanítók a segélynek előlegezését. A tanács a kérelmet pártoló javaslatot terjeszti a közgyűlés elé.

(—) **A gáji plébános háborus segélye.** *Somogyi Gusztáv* gáji római katolikus plébános a várostól mint kegyurttól háborus segélyének fel emelését és ruhasegélyt kér. A tanács javaslata az, hogy a közgyűlés a háborus segélyt 600 koronáról ezer koronára emelje fel. Ellenben a ruhasegély ügyében forduljon a plébános a kultuszminiszterhez.

ARADI PROBLÉMÁK.

Egészséges gondolatok.

Mélyen tisztelt szerkesztő úr!

Becsés lapjuknak egyik legutóbbi számában megjelent „A fejlődés útja” és „Arad szerencsétlen fekvése a fejlődés akadályai” cikkekre vonatkozólag, engedje meg szerkesztő ur, hogy hozzászóljak és soraimat az illetékes városi tényezőknek szives figyelmébe ajánljam.

Arad város maga a saját fejlődésének akadályai, amit semmi mással indokolni nem lehet, minthogy a város minden kulturális és kereskedelmi fejlődésnek ellensége.

Hogy erre példával szolgáljak, megemlíteni időszerűnek tartom a villamos vasut kiépítésével kapcsolatban, hogy ez előtt öt esztendővel a városhoz egy kérvény érkezett be társaskocsijarat engedélyezése tárgyában, az akkori autobus megállóhelytől, vagyis a Szabadság-térről az Asztalos Sándor-utca, Óvár-téren és Károlyi Gyula-hídon át az ugynevezett „Petőfi” vendéglőig. A városi tanács a kérelmet azzal utasította el, hogy a villamos vasut nem sokára kiépül. Ez, mint említettem, öt esztendővel ez előtt volt, de még ma is mindenki gyalog kutyagol. Az ujaradi hetivásárkor pedig özönlik a nép a hídon át, Ujarad és Arad között. Most már azt kérdelem, hogy ha már a város a társaskocsi járatot nem engedélyezte, miért nem csinálta azt meg ő maga addig az ideig, míg a villamos kiépül, s akkor azt a város más helyén alkalmazhatná. Egy néhány társaskocsit Budapesten most is könnyű beszerezni s lovat is csak tudna a város szerezni, a jövedelem pedig addig is, míg a villamos kiépül, bizonyára nem volna megvendő, Arad kereskedelmi forgalmához pedig nagyban hozzájárulna.

Tekintve, hogy a villamos kiépüléséről két éven belül szó sem lehet, még most sem késő a dolog keresztülvitele.

A másik egyszerű dolog pedig, ha a „Vörös ökörtől” a papirgyárhoz vezető sínpárt, a Károlyi-hídon már meglévő sínpárral összekönnék, (ami a töltésen könnyen keresztülvihető) s a hídtól az említett „Petőfi” vendéglőig meghosszabbítanák. A kis vasut személforgalmát így nyugodtan le lehet bonyolítani s rövid idő alatt megvalósítható. A város jövedelme ezen módon is százazreket jelentene.

A másik dolog, ami a városszépészet tekintetéből ugyanugy kívánatos, mint ahogy a megélhetés gondjával küzdő állami, megyei és városi tisztviselők helyzetén volna hivatva segíteni, az volna, hogy az Óvár-tér és a gróf Károlyi-híd közt elterülő földabrosz, már most tisztviselő-telep létesítése céljából parcelláztassék és 10 részletfizetés feltétele mellett, méltányos áron átengedtessek.

Azok a tisztviselők, akiknek módjukban van, már most megkezdhetnék az építkezést, az anyagiakkal nem rendelkezők építkezését pedig a mai pénzűbőség mellett, lakbér lekötés vagy hasonló módozatokkal, esetleg az állam segélynyújtásával, bankkölcsönrel lehetne létrehozni.

Ezzel elsősorban is a lakáshiányon, másodsorban a tisztviselőkön lenne segítve, s harmadsorban az említett helyen egy oly városrész épülne, amely méltán érdemes volna arra, hogy a tervezett új színház méltó helyre kerüljön.

Hogy spekulációk kizárassanak, a feltek oly módozatok mellett volnának átengeden-

dők, hogy azok a tisztviselők és a város érdekeit egyenlően megvédjék, vagyis, hogy azok csakis tisztviselőknek legyenek eladhatók, vagy ilyenek által örökölhetők, ellenesetben a város tulajdonába mennek vissza s igényjogosultaknak ismét eladhatók. A város bizonyára itt is szép jövedelemhez jutna, s olyan ut épülne ki a hidig, ami a létesítendő villamos létjogosultságát is biztosítaná.

A tisztviselők és családjaik, akik egy kis

Aradon nyaraló gyermekek a királyhoz.

(Az osztrák vendégek Világoson. — A Szabadság-szobornál. — Résztvesznek a Szent István-napi ünnepen. — Bécs küldöttje Aradon.)

Gyönyörű, változatosságban és anulságokban bővelkedő napok várnak a közel jövőben az Aradon nyaraló osztrák gyermekekre. Kardos Géza dr. és a rendező bizottság amellett, hogy az érkezés pillanatától kezdve mindent elkövettek, hogy a rosszul táplált gyermekek jól érezzék magukat közöttünk és sulyban gyarapodva térjenek vissza Ausztriába szüleikhez, arról is gondoskodni kívánnak, hogy tmennyire a kellemes összeköthető a haszonnal, lelkileg is profitáljanak valamit ebből a hat hetes kirándulásból.

Kardos Géza dr., aki valóban elismerésméltóan példászerű intézkedéseivel megszervezte Aradon az osztrák gyermekek nyaralását, a mint azt ennek a nemes akciónak a felszínre vetője és leglelkesebb harcosa, maga a király elgondolta, valamelyik legközelebbi napon összegyűjti mind a 466 osztrák gyermeket és kiviszi őket Világosra, az 1849-ben letiport magyar nemzet szabadságharc leggyászosabb helyére. Itt Kara Győző főgimnáziumi tanár előadásából meg fogják ismerni az osztrák gyermekek a dicsőséges magyar szabadságharc történetét, úgy, ahogyan az valóban lefolyt minden egyszerűségével és tragikumával és az ott hallottak talán ki fogják irtani a fiatal lelkekből azt, amit a rosszindulatulag elferdített tankönyvek már is beléjük csepegtettek.

Ha az idő rövidsége megengedi, még aznap a hazatérés után, különben pedig a következő napok egyikén elvezetik az ifju osztrák vendéket a Szabadság-térre, a mártír halált tizenhárom hős magyar tábormegemlékszórához és meg fogják nekik mutatni, hogy hogyan tiszteli a magyar nemzet sचा el nem muló hálával azok emlékét, akik érte áldozták fel életüket. A két kirándulásnak meg lesz talán az a kívánatos eredménye, hogy végre a jövő osztrák generáció is olyan szemmel fogja látni a mi mindenütt irigylett, nagy multunkat, ahogy azt Ausztriát kivéve az egész civilizált világ eddig is nézte.

A kirándulások után, a nyaralási akció bécsi vezetőségének intézkedésére a gyermekek augusztus 17-én részt fognak venni a király születésnapja alkalmával Aradon rendezett ünnepségeken. A bécsi vezetőségnek az aradi rendezőséghez intézett átírtának szövegéből kitűnik az az intenció, hogy a felügyelők gyűjtsék össze a gyermekeket, magyarázzák meg nekik a nap jelentőségét, világosítsák fel őket arról, hogy annak, akinek ezen a napon a születésnapját ünnepeljük, a gyermekek iránt érzett, emes szeretete tette egyedül lehetővé az ő kellemes üdülésüket.

A hivatalos ünnepségeken kívül a nap további programjának összeállítását a felügyelőkre bízta a vezetőség és amint értesülünk, a felügyelők ezen a napon a többek között az összes gyermekek nevében hódoló lávrat szándékoznak Reichenauha küldeni, ami jelenleg öfelsége tartózkodik, amelyben életük a magyar királat, sok szerencsét és boldogságot kívánva a monarchia megerősödésének.

De még ezen a napon sem érnek véget a gyermekek részére az ünnepségek, mert a bécsi vezetőség átírtának rendkívül figyelmes második intézkedése felhívja a felügyelőket, hogy a gyermekek, akik — mint az intézkedés szó szerint mondja — a magyar nemzet vendégszeretettel élvezik, valamennyien résztvevjenek az augusztus huszadikán, Szent István napján ren-

jó levegőre nagyon is rá vannak utalva, hálával adóznának az olyan városi tanácsnak, aki a saját előnye mellett, ő róluk is ily módon gondoskodna.

Ha ily és hasonló módon fog a város eljárni, akkor sem fekvése, sem egyéb okok fejlődésében nem gátolják és rövid időn belül azzá fog fejlődni, amivé mint az ország egyik legnevezetesebb városának lennie kell.

Vagyok tisztelettel: egy kistisztviselő.

dezendő ünnepélyeken.

Amint látjuk, az Aradon nyaraló gyermekek roppant mozgalmas hét előtt állanak. Itt említjük meg hogy Weisskirchner Károly, Bécs város polgármestere a közel jövőben több helyen meg fogja látogatni a Magyarországon elhelyezett gyermekeket. Azokra a helyekre, amelyeket saját maga nem kereshet fel, kiküldöttök jönnek, hogy Bécs város vezetősége személyes tapasztalatok alapján győződhesse meg az osztrák gyermekek ellátásáról. Aradot Thomola városi tanácsos fogja felkeresni. Nyugodtan várjuk őt, tudjuk, hogy az itten látottakról csak a legnagyobb elismerés hangján számolhat be felettes hatóságának.

LEGUJABB HIREK.

Erkezett éjjel 3 órakor.

Nemzetközi tolvajbanda leleplezése.

Budapestről jelentik: Ma délelőtt a keleti pályaudvarba berobogó vonat több utasa panaszt tett a katonai rendőrségnél, hogy utközben meglopták őket. A katonai rendőrség azonnal átvizsgálta valamennyi vonatot és a Szabadka felé induló vonat egyik másodosztályú kocsijában igazolásra szólított fel két gyanús embert. Az egyik Szerevle István kőzkatona, a másik Edlein Sándor, középtermű, szőkebajuszu katona. Megállapították, hogy mindkettőjük utlevele hamis és bevitték a katonai rendőrség őrszobájába. Báró Cudenusz kapitány megkezdte a kihallgatásukat. A két katona eleinte semmiről sem akart tudni, amíg meg nem motozták. A motozás szenzációs eredménnyel járt. Szeretlenél öt darab pénztárcát, egy zsebtolvajkést, zsebtolvajollót találtak. Edleinnél szintén több pénztárcát, két női tárcát és teljes tolvajfelszerelést találtak. A motozást végző őrmesternek feltűnt, hogy milyen rettegve szorongatja a kabátját a két zsebtolvaj. Ujra átvizgálták a két kabátot és rájöttek, hogy mindkettő bankjegyekkel van kibélelve. A bélés alatt egymás mellett százasok és ezresek voltak bevarrva. A zsebtolvajok bevallották, hogy egy nemzetközi banda tagjai, amely nyolc tagot számlál és főfészeke Szabadka. Minden héten találkoznak Szabadkán és elszámolnak a zsákmányról. Szerlevél betörés és lopás miatt hónapok óta körözi a rendőrség. Edlein Sándor pedig Budapestről ki van tiltva.

A katonai rendőrség két tagja Szabadkára utazott, hogy a helyszínen folytassa a nyomozást.

— Eilegoffenzívánkról beszél az entente. Laganóól jelentik: Az olasz-svájci határt hétfőn ismét elzárták. A határ eizárása minden valószínűség szerint összefüggésben van az entente lapok ama hírével, hogy az osztrák-magyar hadvezetőség nagy ellenoffenzívára készül az olasz fronton.

— Konstantinescut letartóztatták. Bukarestből jelentik: Lapjelentések szerint Konstantinescu volt minisztert Jassyban letartóztatták. Az a vád ellene, hogy az ostromállapotról szóló rendelet ellenére titkos nyomdát tartott a lakásán, ahol felhívásokat nyomtatott. Ezek-

ben Moldva népet a háború megzavarására bujtogatta.

— Új aranygyapjasok. Bécsből telefonálta tudósítónk: A király gróf Hunyady József első főudvarmesternak és gróf Kaelstein Károly volt követnek az aranygyapjas-rendet adományozta.

Gsalás a temesvári polgármester nevével.

(Egy aradi vasuti tisztviselő szélhámos vendége.)

Tegnap este hét óra után az aradi állomás peronján járókolók egy feldúlt arcú, igen elegánsan öltözködött fiatal leányra lettek figyelmesek, aki kétségbeesetten le és fel szaladgálva monoton hangon ismételte:

— Lekéstem a vonatom, mi lesz most velem!

A perronon véletlenül éppen ebben az időben dolga akadt a jó szívről közismert egyik forgalmi tisztviselőnek, aki nem nézhetett sokáig szótlannul a fellüнден szép és csinos leány banksódását, hanem megállva előtte, tiszteletteljesen megkérdezte, hogy mi az oka izgatottságának.

A szép leány sirástól csesukló hangon mesélte el, hogy haza akart utazni Temesvárra, de lekéste a vonatot. Most a legkétségbeesettebb helyzetben van, mert pénze csak annyi van, amennyivel Temesvárig megválthatja a jegyet, tehát szállodába nem mehet, Aradon pedig, ahol csak átutazóban van, nincsen ismerőse.

A vasutas megértően hallgatja végig a bájos idegen elbeszélését, azután pedig a legnagyobb zavarral állapította meg magában, hogy hirtelenében nem képes kivézető utat találni a kellemetlen helyzetből. De úgy látszik a leány is észrevette, hogy olyan férfivel áll szemben, akitől lehet kérni és azért összetett kézzel így sóhajtott fel:

— Ha Istent ismer uram, akkor kölcsönözze nekem a szállodai szoba béreléséhez szükséges összeget.

A fogalmistát roppant zavarba hozta a kérés, mert be kellett vallania, hogy rózsásnak nem nevezhető anyagi viszonya nem engedi meg az ilyen költsékezést, ami egy nagyuri eleganciával öltöztetett hölgy előtt bizony nehezen megy. De végre mégis meglelte és rögtön hozzá is fűzte fé-

lénk, halk hangon, hogy van egy előterjesztése:

— Fogadja el lakásomat és töltsen ebben az éjszakát, — mondotta akadozva és mind hátorlatanabban a reája szegzett bájos szempár hatása alatt.

— Mit gondol uram, kívül van dolga? — hangzott el azonnal az ingerült válasz,

én Geml József temesvári polgármester leánya vagyok,

csak nem hiszi, hogy egy idegen férfi garzon lakásában fogom eltölteni az éjet.

A vasutas csak nagy nehezen tudta megnyugtatni és kibékíteni a neheztelve távozni készülő leányt s adig magyarázta, hogy ő így és így gondolta, nem forralt magában semmi rosszat, míg végre védencc engedett rábeszélésének és elfogalta a felajánlott legénylakást.

A vasuti tisztviselő ígéretéhez hiven az éjet egy barátiánál töltötte el és csak másnap reggel ment el lakására, hogy vendégének további szolgálataira álljon. Ekkor azonban szomorú meglepetés érte. A kis lakás teljesen üresen várta gazdáját. Üresen a szó szoros értelmében, mert nemcsak a bájos idegen tűnt el, hanem vele együtt minden, ami csak értékes volt benne. A mint a vasutas lassan a helyzet magaslátára emelkedett, látta, hogy egy ügyesen kigondolt komédiának volt aktív szereplője, aki az események rohamos folyása alatt elvesztette mindenét, csak a diszkrét parfüm illatot tartva meg jutalmul, mintegy emlékéül utolsó lovagi tettének. Anyyira elszégyvelte magát, hogy a ravasz leány emyire tuljárt az eszén, hogy még a feljelentés megtételét is elmulasztotta és így az alpolgármester leány zavartalanul élvezheti ügyes manőverje gyümölcsét.

Károly király a német főhadiszálláson.

(Az orosz állapotok és a béke kérdéséről tárgyalnak az uralkodók.)

Bécsből jelentik: Károly király ma reggel a német nagy főhadiszállásra utazott. Kíséretében nevazona utaztak Hunyady József gróf első főudvarmester, Burián István gróf külügyminiszter Arz báró vezérkari főnök.

Berlinből jelentik: Boris Bulgár herceg tegnap ideérkezett és innen a főhadiszállásra utazott.

Burián István gróf külügyminiszter ma délután hosszabb megbeszélést folytatott Tisza István gróffal Bécsben. Tisza innen azonnal az orosz frontra utazott, hogy átvegye az ezredparancsnokságot. Azonkívül Wekerle Sándor miniszterelnökkel is behatóan tanácskozott Tisza István gróf. Az időszaki külpolitika legfontosabb kérdései kerültek ez alkalommal szóba, alkalmasint a témákról folyt a bécsi konferencia is.

A bécsi Neue Freie Presse vezető helyen azt írja, hogy a német főhadiszálláson roppant fontos tanácskozások lesznek. A legutóbbi hetek politikai és katonai eseményei oly rendkívüli jelentőségűek, hogy azok felett beható eszmecsere kell folytatni. Előtérben állnak az oroszországi események. A Presse emellett foglal állást, hogy a központi hatalmak nemcsak katonai, hanem politikai és gazdasági tekintetben is egyesítsék erejüket. A német főhadiszálláson tartózkodik Hintze külügyi államtitkár, Hartling birodalmi kancellár, Helfferich moszkvai német nagykövvel és Burián külügyminiszter. A konferencia tárgya az oroszországi zavarok, illetőleg az a kérdés, minő magatartást tanúsítsanak a központi hatalmak Oroszországgal szemben. Nem szabadhat kétséget, hogy a tanácskozás során szóba

került a legutóbbi napokban Moszkvában az a javaslat, hogy különböző semleges államok a hadviselőknél békepuhatoló mozgalmat tervezzenek.

KÖZGAZDASÁG.

Az Ipar- és Népbank félévi mérlege.

(Az igazgatóság beszámolója.)

Az Aradi Ipar- és Népbank igazgató-választmánya ma tartotta rendes ülését, melyben az első félév üzleti eredményéről számoltak be. Bár a választmányi tagok előtt nem volt titok, hogy az intézet rendkívül szépen dolgozik, a mai időkhöz alkalmazkodva igen agilis és élénk üzleti tevékenységet fejt ki, mégis meglepetésszerűleg érintette őket az a várakozáson felüli eredmény, melyet az első félévben produkált. Hatszáz ezer koronán felüli tiszta nyereségről számoltak be, a mi több mint egy negyed millió koronával haladja meg az előző félév nyereségét.

Az ülésen Szalay Károly kir. tanácsos elnökelt. Üdvözölte a választmányi tagokat és a félévi mérleg előterjesztése előtt mély részvétellel emlekezett meg az intézet elhunyt igazgatójának, Keresztes Ferencnek érdemeiről. Ismertette a bank üzletforgalmát, annak nagy eredményét és jelentette, hogy az intézet által ez év elején létesített „Aradi Kereskedelmi és Áruforgalmi Irésztársaság”, melynek a banknak nagyobb érdekeltsége van, már eddig is beváltotta a hozzá fűzött reményeket és életrevaló üzleteivel mostanig már megszerezte az ez évre szükséges osztalékot és jövőjét a legjobban megalapozva, halad a további fejlődés útján. Végül jelentette az igazgatóság elnöke, hogy a bank a VIII. ik hadikölcsön sikeréért széleskörű agitációt fejtett ki, ami nek folytán az intézetnél 9 millió koronán felül

összeg jegyeztetett. Ezután felkérte Hehs Béla vezérigazgatót a félévi mérleg előterjesztésére. A vezérigazgató mindenképpen örömmel jelenti, hogy egy a központi hatalmak, mint a betétemel kedéből befolyt tőkék üzletkebe ki vannak helyezve, úgy, hogy a banknak heverő tőkái nincsenek. Ismerteti részletesen a félévi mérleget, melyből különösen kiemeli, hogy a bank betét-állománya közel 20 millió korona és a tiszta félévi nyereség 600.000 korona. Vajda István dr. igazgató-választmányi tag a legnagyobb elismeréssel fejtegette ki az igazgatóságnak az elért fényes eredményért.

MODERN KABARÉ.

Központi Szálloda Szalacz-utca.

Aradon, augusztus hó 14-én szerdán: Új műsor! Új tagok!

Két új holiózat. Közkívánatra Az iskola (új viccekkel) és a többi új attrakció. Vasárnap d. u. 3 órakor mérsékelt helyáru fehér műsor.

Augusztus hó 13-én, csütörtökön Vágó Géza bucsu fellépte és jutalomjátéka. Szinre került Vágó Géza új magánelőadása: „Lecke a házasságból” és „Ami minden leánynak tudni kell.”

Hétfőn és pénteken pikáns-est. Tánc kaszinó a Központi szálló télikertjében. Az előadások augusztus 7-től kezdve naponta féltíz órakor kezdődnek. — Beléptidij 2 korona.

A szerkesztésért felel

STAUBER JOZSEF.

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget.

Egry Elemér és neje szül. Skriba Lujza, fia Sándor, anyósa özv. Skriba Antalné, valamint számos rokon és ismerősök fájdalomtelt szível tudatják, hogy hön szeretett fiuk, testvér, unoka és rokon

Egry Árpád,

os. és kir. 33. gyalogezred közvitéze, életének 19-ik évében, folyó hó 12-én déli 12 órakor a hazáért teljesített katonai szolgálatában szerzett súlyos betegség folytán jobblétre szenderült.

A megboldogult drága halottunk földi maradványait augusztus hó 14-én d. u. 3 órakor fogják a felsőtemető halottas házából a ref. egyház szertartásai szerint az anyaföldnek átadni.

Emléke örökké él közöttünk!

Arad, 1918. augusztus hó 12-én. 5771

Meghívó.

A Marosborsai Gyümölcsértékesítő és központi szeszifőző szövetezet Marosborsán 1918. évi augusztus hó 22-én a Marosborsai Takarékpénztár R. T. helyiségében tartja

I. évi rendes közgyűlést.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság jelentése.
  2. Felügyelőbizottság jelentése.
  3. Az 1917—1918. üzleti év zárszámadása, nyereség felosztása és az igazgatóság és felügyelőbizottság részére a felmentvény megadása feletti határozat.
  4. Sorsolás útján kilépett 2 igazgatósági tag és az igazgatóság kiegészítése végett igazgatósági tagok választása 2 évre.
  5. A felügyelő-bizottság megválasztása 3 évi időtartamra.
  6. Indítványok.
- Kelt Marosborsán, 1918. évi augusztus hó 12-én.

Az igazgatóság.

Aranynek beváltom grammját 19.— K-ig

14 karátos arany grammját 11.— K-ig

Ezüst evőeszközöket és ezüst tárgyakat a legmagasabb áron vesz

Központi arany beváltó

ÉKEMERŐSZ

(Kérvényes bejegyzett cég) 1731

Arad, József főherceg-ut 12. sz.
(Lutherhaus templom mellett.) — Telefon 1153.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítottuk.

Minden szó hirdetési ára 80 fillér. Vastagabb betűkkel 90 fillér.

A vastagabb betűkkel írván szavakat aláhúzással kell jelezni.

Hirdetéseket délután fel 6 óráig vezünk fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

A legkisebb hirdetés ára 10 szög 3 korona.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

FIATAL ASSZONY idősebb úriember ismeretségét óhajtja, ki némileg támogatná. Leveleket „Boldog szeretnék lenni” jellegre. 5777

Alkalmazást keres.

KERESKEDELMIT VÉGZETT fiatal ember megfelelő alkalmazást keres szept. 1-ére. Cim a kiadóban. 5767

NEMET NEVELŐNŐ állást keres 15-ikére. Cim a kiadóban. 5779

LŐZEPKORU NŐ egy gyermekkel házmesteri állást keres. Cim a kiadóban. 5770

APOLÓNÉK privát beteg mellé elmennék. Cim a kiadóban. 5774

ILAZI KISASSZONY, főzést is érti, kisebb háztartás vezetését vállalja, 15-ére ajánlkozik. Cim Krasznay J. Ferenc-tér 1a. 5775

KERESKEDELMIT végzett fiatalember állást változtatna. Ajánlatokat „Mindentes,” jellegre a kiadóba. 5752

Alkalmazást nyer.

MERTESZ keresztetik október hó 1-re, ki a gyümölcsészetben, konyha és diszkerészetben, valamint szállókezelésben és ménészetben járta. Évi fizetés 600 kor., 2 szoba konyhából álló lakás, fűtés, világítás, teljes konvenció, dísznő és majorság tartás, továbbá naponta 2 liter tej. Cim: Perényi-utca 12-14. Házmesternő. 5782

KENDES szobaleány felvétetik. Szabadság-tér 16., II. em. 5799

EGY jó frizernő keresetik, Erzsébet t. 9. I. em. jobbra. 5768

KERESKEDELESRE keresünk rengeteg irásu megbízható egyént. Lehet katonai katoná. esetleg nő is, ki kisebb-nagyobb csomagokat emelni tud. Cim a kiadóban. 5600

CIPÉSZ, CSIZMADIA ES SZABÓ munkásokat keres az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutas Igazgatósága. Jelképezés Csanádi-palota, II. em., 49-50. ajtó, ó. a. 8-2-ig. 5717

FOTÓ és pipere vasalónőt keres Maller 2. és Pia. 5743

KIFUTÓ FIU, jó fizetés mellett, nyomdákban alkalmazást nyer.

Lakást keres.

KERESKÉK bérbe egy 2-3 szobás lakást udvarral, kerttel és egy néhány hold földdel, esetleg gazdasági felszerelésekkel együtt, azonnal vagy október hóig. Cim a kiadóban „Özvegy” jellegre. 5790

ÖTVEN KORONA jutalomban részesül aki egy vagy két szobás lakást szerez szeptember 1-re a vasút közelében. Cim Csik Józsefné, Lövész-u. 3. 5784

200 KOR. jutalom annak, ki szerez egy kettő szobás lakást és konyhát akár butorozva, akár butor nélkül. Ertekezni Borlodon Jánosnál, Rákóczi-utca 30. sz. alatt. 5735

Vétel és eladás.

ZÖLD FOZELÉKEKET, dnyét és paradicsomot szállítok maximális áron. Hétfőn friss hal érkezik. Luttwák József, Arad. Telefon 615. 1141

2 MURAKÖZI nevelő kanca 3 és 5 éves eladó. Érdeklődni Karolina-u. 8. Telefon 372. 5763

MÉH VIASZOT veszek a legmagasabb áron. Ajánlatokat ármegjelölésével kér Nagy István, Opécska. 5761

EGY SZÉP, kézi, tiszta vasból való kávédaráló eladó. Bathyány-u. 23., I. emelet. 6000

ZONGORA azonnal eladó Deák Ferenc-utca 42. II. emelet 5778

ELADÓ 2 drb. elegáns, matt ág, hozzávaló éjjeli-szekrényekkel és mosdóval. Hal-tér 5. (Júzer üzletben). 5778

VOROSHAGYMAT, foghagymát, zöld-ségtéleket, főzötököt stb. a maximális áron keretben belül szállítunk. Aruforgalmi Részvénytársaság, Makó. 351

UJ BUTORÖZLET Arad, Deák Ferenc-utca 40a. mindennemű butor kapható jutányos áron. Különösen ajánl amerikai íróasztalokat, egy szalonnagarnitúrát, egy nagy garderober szekrényt. Wiegenfeld cég. 4537

ALIG HASZNÁLT fűszer üzlet berendezés eladó. Cim a kiadóban. 5742

HASZNÁLT ÓLOM megvételre kerestek Bovebbet a kiadóban. 2100

Ingatlan.

BÉRHAZAK a belvárosban, novemberre elfoglalható három, illetve öt szobás lakásokkal eladó. Cim a kiadóban. 5772

ÖTVÖS-utca 17. és Szabadság-tér 4. számú házak eladók. 5769

SURGÓSEN ELADÓ családi ház (7 szoba), tölgyfa hálószoza, szalonnagarnitúra, stb. házi berendezések. Demjanich-utca 10. 5536

Üzletek.

KERESKÉK KORCSMÁT vagy fűszer üzletet elszámolásra. Cim a kiadóban. 5776

KAVEMERES KIFÖZÉSSEL eladó. Cim a kiadóhivatalban. 5781

ECZET ÜZLET engedéllyel és felszereléssel átadó. Boros Béni-tér 15. 5755

Keresés.

JÓ HAZAKÖZŐT keresek két személy részére. Cim a kiadóban. 5762

INTELLIGENS HIVATALNOK lakást és teljes ellátást keres szept. 1-re. Ajánlatokat a kiadóban kér. 5765

Oktatás.

KERESKÉK egy komoly, idősebb férfit, vagy nyugdíjas tanárt postára, gyermekeim mellé nevelőnek. aki 14 éves fiamat a gimnázium ötödik osztályából és nyolc éves fiamat az elemiből előkészítené és sikeresen levezgáztatná. Teljes ellátást és megállapodás szerinti fizetést adok. Zongorához értők előnyben részesülnek. Ajánlatot Muzsaj Zoltán, Seprős (Aradmegye) címre kérek. 5612

7415-1918. pm.

PÁLYAZATI HIRDETÉS.

Az Országos Hadigondozó Hivatal az Izraelita Síketnémák Országos Intézetében (Budapest, VII., Bethlen-tér 2. sz.) husz ingyenes helyre pályázatot hirdet.

E helyekre, amelyekre 1918. szeptember hó első felében fogtak betölteni, magyar honos, 7 és 10 év között levő síketnéma fiú és leány hadiárva felekezeti különbség nélkül pályázhatnak.

A felvett síketnéma hadiárva az intézetben teljes ellátásban, ruházásban, nevelésben, oktatásban részesítenek, ami azonban egyelőre csak egy évre biztosítottatik.

A felvételi kérvényhez — amelyet a hadiárva törvényes képviselője ír alá — csatolni kell:

1. A hadiárva születési anyakönyvi kivonatát (keresztlevelét).
2. Atyjának hősi halálát igazoló halotti anyakönyvi kivonatát, annak hiányában a katonai parancsnokság vagy a tábori lelkeszi hivatal értesítését,

Hamvas tiszta arcbőrt

csak

„ANNY”

erémmel lehet elérni. Zsíros éjjeli, száraz nappali használatra.

Egy tévely 4.—, 6 — és 8.— K.

Rüh és viszketegység

ellen egyedül csak

Albin

fehér kenőcs használ.

2.—, 4.— és 7.— korona.

Baronfi betegségek ellen

biztos hatásu szer a

„TILIN”

Egy üveg ára 250 és 450 E.

Lábizzadás

ellen csak

Lábin

folyadék és hintőport használ.

Ára 3.— és 5.— korona.

Fenti szerek egyedül kaphatók: 1

WAJDITS GYÖRGY

Jézus Szíve gyógyszerárában Arad, József főherceg-ut 11. szám. Karolina utcai megállóban. — Közkórház, Ötvenesi uradalom, M. A. V és A. Cs. E. V., Kir. fogház stb. szállítója.